

Βρυξέλλες, 16.3.2020
COM(2020) 115 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

COVID-19: προσωρινός περιορισμός των μη ουσιαστικών μετακινήσεων προς την ΕΕ

Η κρίση του κοροναϊού είναι πλέον πανδημία, η οποία εξαπλώθηκε σε όλον τον κόσμο, καθώς υπάρχουν κρούσματα σε πέντε ηπείρους. Η παγκοσμιοποίηση και οι διεθνείς μετακινήσεις των ανθρώπων δημιουργούν συνθήκες που διευκολύνουν τη διασυννοριακή εξάπλωση του ιού. Η κρίση στον τομέα της δημόσιας υγείας είχε ως αποτέλεσμα, μέσω των μετακινήσεων, μεγάλο αριθμό εισαγόμενων κρουσμάτων σε πολλές χώρες, τα οποία σταδιακά προκάλεσαν τοπικές εξάρσεις μέσω βαθμιαίας αλλά ευρείας κλίμακας μετάδοσης στην κοινότητα. Όσο νωρίτερα χαθεί η σύνδεση μεταξύ της αλυσίδας μετάδοσης και των μετακινήσεων τόσο πιο γρήγορα εντείνεται η τοπική μετάδοση, ασκώντας μεγάλη πίεση στα συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Επί του παρόντος, η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρείται ότι βρίσκεται στο επίκεντρο της πανδημίας της COVID-19. Τις τελευταίες εβδομάδες, τα κράτη μέλη έλαβαν ορισμένα δραστικά μέτρα για να περιορίσουν την εξάπλωση του ιού. Ωστόσο, τα κρούσματα COVID-19 αυξήθηκαν εκθετικά εντός σύντομου χρονικού διαστήματος, επιβαρύνοντας σημαντικά τα συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των κρατών μελών, η οποία επιβάρυνση αυξάνεται επίσης εκθετικά σε καθημερινή βάση.

Μολονότι οι περιορισμοί των μετακινήσεων δεν θεωρούνται γενικά από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας ο αποτελεσματικότερος τρόπος αντιμετώπισης της πανδημίας, η ταχεία εξάπλωση της COVID 19 καθιστά απαραίτητη την ανάληψη επείγουσας, άμεσης και συντονισμένης δράσης από την ΕΕ και τα κράτη μέλη, όχι μόνο για την προστασία της δημόσιας υγείας των πληθυσμών μας, αλλά και για την πρόληψη της περαιτέρω εξάπλωσης του ιού από την ΕΕ σε άλλες χώρες, όπως παρατηρήθηκε τις τελευταίες εβδομάδες.

Οι περιορισμοί των μετακινήσεων θα πρέπει να επικεντρωθούν στη δραστική μείωση των εισερχόμενων ροών ανθρώπων στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης, επιβραδύνοντας έτσι και τη μετάδοση σε άλλες χώρες κατά την επιστροφή των ταξιδιωτών, καθώς και στην αποτροπή των εξερχόμενων μετακινήσεων πολιτών της ΕΕ και άλλων προσώπων που διαμένουν στον χώρο ΕΕ¹.

Με την παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή συνιστά στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να αναλάβει δράση με σκοπό την ταχεία έγκριση, από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων των κρατών μελών του χώρου Σένγκεν σε συνεργασία με τους ομολόγους τους από τα συνδεδεμένα κράτη Σένγκεν, συντονισμένης απόφασης για την εφαρμογή προσωρινού περιορισμού των μη ουσιωδών μετακινήσεων από τρίτες χώρες στον χώρο ΕΕ+.

Τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ πρέπει να λειτουργούν ως περίμετρος ασφάλειας για **όλα τα κράτη Σένγκεν**. Είναι προς το κοινό συμφέρον και αποτελεί κοινή ευθύνη. Υπό τις παρούσες συνθήκες, καθώς ο κοροναϊός έχει πλέον εξαπλωθεί σε όλη την ΕΕ, το καθεστώς των εξωτερικών συνόρων παρέχει τη δυνατότητα συντονισμένης δράσης μεταξύ των κρατών μελών, προκειμένου να περιοριστεί η παγκόσμια εξάπλωση του ιού.

Κάθε δράση στα εξωτερικά σύνορα πρέπει να **εφαρμόζεται σε όλα τα τμήματα των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ**. Ο προσωρινός περιορισμός των μετακινήσεων θα μπορεί να είναι αποτελεσματικός μόνο εάν **αποφασιστεί και εφαρμοστεί από τα κράτη Σένγκεν για**

¹ Ο «χώρος ΕΕ+» θα πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα κράτη μέλη του χώρου Σένγκεν (συμπεριλαμβανομένης της Βουλγαρίας, της Κροατίας, της Κύπρου και της Ρουμανίας), καθώς και τα τέσσερα κράτη που είναι συνδεδεμένα με τον χώρο Σένγκεν. Θα περιλαμβάνει επίσης την Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, εάν αποφασίσουν να ευθυγραμμιστούν.

όλα τα εξωτερικά σύνορα ταυτόχρονα και με ομοιόμορφο τρόπο. Η επιβολή μη συντονισμένων περιορισμών των μετακινήσεων από επιμέρους κράτη μέλη για τα οικεία τμήματα των εξωτερικών συνόρων ενδέχεται να είναι αναποτελεσματική. Κάθε μονομερής απόφαση ενός κράτους Σένγκεν να εφαρμόσει προσωρινό περιορισμό των μετακινήσεων στο δικό του τμήμα των εξωτερικών συνόρων θα μπορούσε εύκολα να υπονομευτεί από εκείνους που θα εισέρχονται στον χώρο Σένγκεν από άλλο τμήμα των εξωτερικών συνόρων: παρομοίως, μια συντονισμένη απόφαση απαιτεί τη συμμετοχή όλων.

Ένα τέτοιο μέτρο θα επιτρέψει επίσης την άρση των μέτρων ελέγχου των εσωτερικών συνόρων, που πολλά κράτη μέλη επανέφεραν πρόσφατα σε μια προσπάθεια να περιοριστεί η εξάπλωση του ιού. Τα εν λόγω μέτρα ενδέχεται να έχουν σοβαρό αντίκτυπο στη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, καθώς η ΕΕ και ο χώρος Σένγκεν χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό ολοκλήρωσης, δεδομένου ότι εκατομμύρια άνθρωποι διέρχονται καθημερινά τα εσωτερικά σύνορα.

Πεδίο εφαρμογής

Ο προσωρινός περιορισμός των μετακινήσεων θα πρέπει να ισχύει για όλες τις μη ουσιώδεις μετακινήσεις από τρίτες χώρες στον χώρο ΕΕ+.

Για να μπορέσει ο εν λόγω προσωρινός περιορισμός των μετακινήσεων να έχει το επιθυμητό αποτέλεσμα όσον αφορά τον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού, οι εξαιρέσεις πρέπει να περιορίζονται στις μετακινήσεις για ουσιώδεις σκοπούς².

Από τον προσωρινό περιορισμό των μετακινήσεων πρέπει να **απαλλάσσονται οι υπήκοοι όλων των κρατών μελών της ΕΕ και των συνδεδεμένων κρατών Σένγκεν**³, που επιστρέφουν στις εστίες τους. Η απαλλαγή αυτή πρέπει να ισχύει για:

- όλους τους πολίτες της ΕΕ⁴ και τους πολίτες των συνδεδεμένων κρατών Σένγκεν, καθώς και για τα μέλη των οικογενειών τους·
- τους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες δυνάμει της οδηγίας για τους επί μακρόν διαμένοντες⁵ και τα πρόσωπα που αντλούν το δικαίωμα διαμονής από άλλες ενωσιακές οδηγίες ή το εθνικό δίκαιο ή που κατέχουν εθνικές θεωρήσεις μακράς διάρκειας.

Δεν θα πρέπει επίσης να εφαρμόζεται σε άλλους ταξιδιώτες με ουσιώδη καθήκοντα ή ανάγκες, μεταξύ των οποίων:

- επαγγελματίες του τομέα της υγείας, ερευνητές στον τομέα της υγείας και επαγγελματίες του τομέα της φροντίδας ηλικιωμένων·
- μεθοριακοί εργαζόμενοι·
- το προσωπικό του τομέα των μεταφορών που εκτελεί μεταφορές εμπορευμάτων και λοιπό προσωπικό στον τομέα των μεταφορών, στον βαθμό που απαιτείται·

² Το ειδικό καθεστώς διέλευσης στο Καλίνινγκραντ θα πρέπει να εξακολουθήσει να ισχύει, αλλά οι αμαξοστοιχίες στο πλαίσιο αυτού του καθεστώτος δεν θα πρέπει να σταματούν στο έδαφος του χώρου Σένγκεν.

³ Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία και Ελβετία.

⁴ Οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου εξακολουθούν να έχουν την ίδια μεταχείριση με τους πολίτες της ΕΕ έως τα τέλη του 2020.

⁵ Οδηγία 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες, ΕΕ L 16 της 23.1.2004, σ. 44.

- διπλωμάτες, προσωπικό διεθνών οργανισμών, στρατιωτικό προσωπικό και εργαζόμενοι στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους·
- διερχόμενοι επιβάτες⁶.
- επιβάτες που ταξιδεύουν για επιτακτικούς οικογενειακούς λόγους·
- πρόσωπα που χρήζουν διεθνούς προστασίας ή για άλλους ανθρωπιστικούς λόγους.

Θα πρέπει να διεξάγονται συντονισμένοι και ενισχυμένοι έλεγχοι υγείας για τα άτομα που επιτρέπεται να εισέλθουν στον χώρο ΕΕ+⁷.

Διάρκεια

Ο προσωρινός περιορισμός των μετακινήσεων θα πρέπει να ισχύει για 30 ημέρες. Κάθε πιθανή παράταση της εν λόγω περιόδου θα πρέπει να αξιολογηθεί ανάλογα με τις περαιτέρω εξελίξεις.

Συμπέρασμα

Για την επιβολή προσωρινού περιορισμού των μη ουσιωδών μετακινήσεων από τρίτες χώρες στον χώρο ΕΕ+ απαιτείται **συντονισμένη απόφαση της ΕΕ** σε συμφωνία με τα συνδεδεμένα κράτη Σένγκεν.

Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να αναλάβει δράση με σκοπό την ταχεία έγκριση, από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων των κρατών μελών του χώρου Σένγκεν σε συνεργασία με τους ομολόγους τους από τα συνδεδεμένα κράτη Σένγκεν, **απόφασης για την εφαρμογή περιορισμού των μη ουσιωδών μετακινήσεων από τρίτες χώρες στον χώρο ΕΕ+ με άμεση ισχύ** σε όλα τα τμήματα των εξωτερικών συνόρων Σένγκεν.

Η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, λαμβανομένης υπόψη της Κοινής Ταξιδιωτικής Περιοχής, ενθαρρύνονται να εφαρμόσουν επίσης αυτόν τον προσωρινό περιορισμό των μετακινήσεων.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ και τα συνδεδεμένα κράτη Σένγκεν θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνουν σθεναρά τους πολίτες και τους κατοίκους να μην ταξιδεύουν εκτός της επικράτειάς τους προκειμένου να προληφθεί η περαιτέρω εξάπλωση του ιού σε άλλες χώρες.

⁶ Συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν επαναπατριστεί μέσω προξενικής συνδρομής.

⁷ Κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τα μέτρα διαχείρισης των συνόρων για την προστασία της υγείας και τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας εμπορευμάτων και βασικών υπηρεσιών, 16.3.2020, C(2020) 1753 final.